

Офицеры навещают выживших

Вот уже 8 лет накануне Йом ха-Шоа офицеры ЦАХАЛа, в чине полковника и выше, вручают пережившим Катастрофу Памятную Грамоту. В этом году они посетили и трёх спасённых из Латвии – в Ришон ле-Ционе, в Иерусалиме и в Ашкелоне. Непосредственное общение между еврейскими воинами и теми, кто годится им в деды, оставляет неизгладимое впечатление на всех. Ведь можно задать любой вопрос и тут же получить ответ, который не найдёшь ни в какой книге.

Эти встречи организует Фонд помощи пережившим Шоа совместно с ЦАХАЛом и Домом Борцов гетто.

Элла Баркан, Тель Авив

קצינים בכירים בביקור אצל ניצולים

מזה מספר שנים מתקיים פרויקט "פרח לניצול" שבו ערב יום השואה מבקרים קצינים בכירים מדרגת אלוף משנה ומעלה אצל ניצולי שואה, מעניקים להם תעודות הוקרה ומתעניינים בסיפורם האישי. שלושה מחברנו, בראשון לציון, בירושלים ובאשקלון, זכו השנה בביקור הקצינים. היה זה מפגש מיוחד שבו פוגש הדור הצעיר את מי שיכלו להיות הסבא או הסבתא שלהם. זהו מפגש ישיר שבו לא רק שומעים את סיפור ההישרדות אלא שאפשר לשאול שאלות ולקבל תשובות שאינן כתובות בשום ספר. זהו מפגש מבורך המשאיר את שני הצדדים עם זיכרון מעשיר ומיוחד.

מבצע זה נערך ע"י קרן רווחה לניצולי השואה בשת"פ עם קצין חינוך ובית לוחמי הגטאות.

אלה ברקן, תל אביב

צילום: דובר צה"ל

יו"ר
אליהו ולק
סגני יו"ר
זאב גולדשמידט
מרק ריבק
גזבר
אליהו היימן
חברי ההנהלה
גורדין יעקב
גמזו בתיה
גרינמן אריה
דביר דב
ד"ר ולדשטיין א.
מורין דוד
עו"ד נטרביץ' לב
פלינר לייבה
קרסין יעקב
רפפורט מרים
מנהלת משרד
אלה ברקן

Накануне Песаха правление Объединения решило оказать знак внимания всем известным нам *ницолей Шоа* – вручить им подарок - карточку для покупок в торговых сетях. Параллельно были вручены такие карточки и нуждающимся членам Объединения. Всего было передано более 50-ти таких подарков, которые члены правления и совета Объединения лично вручили адресатам. (см. стр. 2)

ערב פסח השנה, החליטה הנהלת האיגוד להעניק שי הוקרה לכל ניצולי השואה הידועים לנו - כרטיס לקנייה ברשתות שיווק, כמו כן קבלו כמה חברים נזקקים תמיכה ערב החג. פעילי האיגוד, חברי ההנהלה והמועצה מסרו אישית את כרטיס השי ליותר מ-50 חברים. (ראה בעמ' 2)

איגוד יוצאי לטביה ואסטוניה בישראל

אחברנו ניצולי השואה שלום,

בימים אלה - בין חג החרות ויום השואה אנו פונים אליכם מאת כבוד הנהלת האיגוד רוכשת לכם. אתם מצאתם כוחות נפש אדירים כדי לבנות מחדש את חייכם מצפון, להקים משפחות, לזכות לראות נכדים ולס נניס.

זו המורשת שאתם מנחילים לדורות הבאים - מורשת החיים.

לכבודכם רוצה האיגוד להצניק לכם תסורה צנועה, תו קנייה, אשר יסייע לכם בימים אילנו. הנהלת האיגוד,

צרכי כסח תשע"ג

В ходе подготовки были установлены новые адреса некоторых узников гетто, но всё же нет уверенности, что у нас зарегистрированы ВСЕ, проживающие в Израиле земляки, прошедшие через ужасы гетто и лагерей.

ПРОСИМ СООБЩИТЬ ДАННЫЕ ВСЕХ ПРОЖИВАЮЩИХ В ИЗРАИЛЕ ЛИЦ, ПЕРЕЖИВШИХ КАТАСТРОФУ НА ТЕРРИТОРИИ ЛАТВИИ ИЛИ ЭСТОНИИ.

לקראת המבצע "שי לניצול" עדכנו כתובות של כמה מהם, אך אין שום ביטחון שהצלחנו לאתר את כל אילו ששרדו בגטאות ובמחנות ההשמדה. אנא, הודיעו לנו על כל ניצול המוכר לכם, אשר עבר את השואה בלטביה או באסטוניה.

Знак внимания

Встречи с пережившими Шоа были очень трогательными. Каждый из уцелевших со своим особым рассказом, не похожим на рассказы других. Вместе с тем, в большинстве случаев ощущалась некая грусть: дети и внуки почти не интересуются тем, что они пережили, многих друзей уже нет в живых, другие больны. Встречи становятся всё более и более редкими, почти не с кем поделиться пережитым там, а кто там не был, не понимает их. Некоторые говорили: "Это впервые, когда кто-то интересуется нами как уцелевшими в Шоа". Многие из них не нуждаются в денежной помощи, но подарок, как знак внимания, и наш визит их очень растрогали.

Люди, прошедшие через Шоа, живут между своим прошлым и настоящим. Большинство из них построили новую жизнь, создали семьи, дожили до внуков и правнуков, доставляющих им много радости, но всё это не может заполнить ту бездну, которая разверзлась тогда. Потребовались от них громадные душевные силы и нечеловеческие усилия, чтобы построить свою жизнь - и им это удалось. Каждая встреча с ними только укрепляла мой оптимизм.

Элла Баркан, Тель Авив

מחווה לניצול

המפגשים עם ניצולי השואה היו מרגשים ביותר, כל אחד וסיפורו הייחודי, אין סיפור אחד דומה למשנהו. יחד עם זה חוט של עצב היה שזור בכל המפגשים, דור הבנים ודור הנכדים כמעט ואינם מתעניינים בקורותיהם. רבים מחבריהם נפטרו, אחרים חולים, המפגשים הולכים ופוחתים והבדידות קשה, כמעט ואין עוד עם מי לחלוק את מה שעברו שם ומי שלא היה שם איננו מבין. היו שאמרו: "פעם ראשונה שמישהו מתעניין בנו כניצולי שואה". רובם לא היו זקוקים לכסף, אך המחווה של ביקור והתעניינות בהם נגעה מאוד בליבם. ניצולי השואה חיים בין עברם לבין ההווה. רובם בנו כאן חיים חדשים, הקימו משפחות, זכו לנכדים ולנינים המסבים להם אושר רב אך כל אילו אינם יכולים למלא את החלל הנורא שנפער שם. נדרשו להם תעצומות נפש וכוחות עצומים לבנות את חייהם - והם הצליחו. מכל מפגש יכולתי רק לצאת אופטימית.

אלה ברקן, תל אביב

Нам пишем

Я была очень тронута визитом Эллы Баркан и вашим подарком. Это великолепная идея, ведь речь не идёт о сумме, а о том, что о тебе подумали. Встреча с Эллой – незабываема.

С благодарностью,

Мирьям Халозин, Рамат Ган

Благодарю Объединение за внимание и подарок, посланный мне к празднику. Желаю вам успешного продолжения вашей благородной деятельности.

С благодарностью,

Ита Бель, кибуц Кфар Блюм

כותבים לנו

התרגשתי מאוד לביקורה של האבי אלה בביתי וצף התשורה הנאה שהביאה. הרציון הוא מרעם מאוד. אף דבור צף הסכום, אבא המחשה. האפס צפ אבי אלה בביתי נשכח.

מתודה ובהרעם משהחתי,

מרים חלוצין, רמת-גן

אני מודה לכם עבור תשומת הלב והעיננה שנתתם לקראת החגים. אני מאחלת לכם שתמשיכו בצבורתכם - פצולתכם הברוכה.

מתודה וברכה,

איטה בל, קבוץ כפר בלום

Радость другим и себе

Мне, как и другим членам Совета Объединения выходцев из Латвии и Эстонии, было поручено передать подарки землякам, пережившим Шоа. Общение с ними мне запомнится надолго, особенно встреча с Беллой Нойфельд. Вся её семья погибла в гетто в Лиенае, а она выжила и, пройдя через концлагеря, в 1947 г. добралась до Палестины.

У неё двое детей, внуки, друзья и много, много чувства юмора! Она побывала в Лиенае с одной из внучек, где нашли и расчистили могилу брата Беллы. Поездка запечатлена в фотоальбоме, сделанном внучкой. Белла излучает оптимизм и радость и в её возрасте она ещё водит машину по Хайфе!

Спасибо нашему правлению за то, что мне довелось встретиться с такими интересными людьми!

Мара Байнгольц, Кирьят Хаим

שמחת הנתנה

במהלך חלוקת תווי שי לניצולי השואה ביקרתי אצל בלה נויפלד מחיפה. פגשתי אישה מדהימה. אמה וכל המשפחה נרצחו בליבאו אך היא שרדה את הגטו ואת מחנות הריכוז.

בלה עלתה לארץ לבדה ב-1947, הקימה משפחה, נולדו לה שני ילדים וזכתה גם לנכדים. היא מוקפת בחברים רבים ומצויידת בהמון חוש הומור.

יחד עם נכדתה שחזרה בתשובה, נסעה לטיול שורשים בליבאו, שם מצאו את קבר אחיה של בלה. המסע תועד ונכדתה הכינה אלבום מרשים.

אני מודה לאיגוד שלנו שבזכותו התאפשר לי לפגוש אנשים יפים ששיקמו את חייהם וביניהם פגשתי באישה מלאת שמחת חיים, אשר על אף גילה ממשיכה לנהוג ברחובות חיפה!

מרה ביינגולץ, קריית חיים

Встреча олим из Эстонии

В пятницу, 15 февраля 2013, в зале Ассоциация выходцев из Латвии и Эстонии в Израиле в Шфаим состоялась встреча выходцев из Эстонии. Вот что рассказывает о ней Ирина Миллер:

Встреча, в которой приняли участие около 150 человек, была очень трогательной. Нагрудные таблички с именами помогли участникам опознать земляков, с которыми не виделись много лет.

Собравшихся приветствовала посол Эстонии в Израиле г-жа Малле Талвет-Мустонен, которая отметила, что выходцы из Эстонии продолжают сохранять связь со страной исхода и передают это своим детям.

Скрипач и дирижёр г-н Андрес Мустонен порадовал гостей чудесным исполнением произведения И. С. Баха и мелодий клезмеров.

На встрече было отмечено 95 лет независимости Эстонской Республики, а также 85 лет культурной автономии эстонского еврейства. Участники ознакомились с выставкой из Еврейского музея в Таллине, привезенной в Израиль посольством Эстонии. Основатель и директор музея г-н Марк Рыбак сделал интересный обзор и пригласил всех посетить виртуальный музей на сайте www.eja.pri.ee, а также просил передать музею предметы быта, документы, фотографии и письма. Сохранить их важно для следующих поколений.

Председатель Ассоциации г-н Эли Валк рассказал о разных аспектах её деятельности. Он призвал выходцев из Эстонии принимать более активное участие во всех мероприятиях.

Спасибо всем организаторам и волонтерам ассоциации "Lat-Est" за чудесный приём и желаем всем неисчерпаемой энергии и здоровья!

Ирина Миллер, Кфар Саба

יוצאי אסטוניה נפגשו בשפיים

ביום שישי 15 לפברואר 2013 ערך איגוד יוצאי לטביה ואסטוניה מפגש חברתי של יוצאי אסטוניה בישראל. הגב' אירינה מילר כתבה לנו מרשמיה.

המפגש שהתקיים באולם האיגוד אשר במרכז החינוכי שפיים היה מאוד מרגש. הגיעו כ-150 איש, ביניהם גם בני דור ההמשך - "הצברים". במפגש זה צוינו גם 95 שנות עצמאות של הרפובליקה האסטונית ו-85 שנים לאוטונומיה התרבותית של יהדות אסטוניה.

שגרירת אסטוניה בישראל הגב' מאלה טאלבת-מוסטונן בירכה את המשתתפים במילים חמות וציינה במיוחד את יוצאי אסטוניה המשמרים וממשיכים את הקשר עם ארץ מוצאם ומעבירים את המורשת הלאה לילדיהם. מאסטרו אנדרס מוסטונן עינג את הקהל בצלילי כינור וניגון קטעי מוסיקה מאת י. ס. באך ומנגינות כליזמרים.

השגרירות הביאה מאסטוניה תצוגת תמונות אשר הוכנה במוזיאון היהודי שבטאלין. מייסד המוזיאון, מר מרק ריבק נתן סקירה מעניינת על המוזיאון והזמין את כולם לבקר ולהתרשם מן האוסף והמידע המרוכז שהועלה לאתר האינטרנט www.eja.pri.ee. ריבק קרא לתרום למוזיאון תפצים, תמונות, צילומים ומכתבים שיעניינו גם את הדורות הבאים. יו"ר האיגוד מר אלי ולק סקר את פעילות האיגוד בתחומים השונים, והזמין את יוצאי אסטוניה ליטול חלק פעיל בהן.

תודה להנהלת האיגוד ולמתנדבי איגוד "Lat-Est" על ארגון האירוע ועל האירוח הנפלא.

ישר כוח!

אירינה מילר, כפר סבא

Исторический архив Объединения

открыт по средам с 10:00 до 13:00

Посещение в иные дни следует согласовать по телефону 09-9596532 (имеется автоответчик) или по e-mail: arch.shfayim@gmail.com

Архив находится в Шфаим (в ста метрах к югу от торгового центра).

כתובת הארכיון: מרכז חינוכי חוף השרון, בניין קתדרה, שפיים 6099000

הארכיון ההיסטורי של האיגוד

פתוח לקהל בימי ד' בין השעות 10:00-13:00

ביקור בימים אחרים יש לתאם בטל' 09-9596532 (ניתן להשאיר הודעות במשיבון) או בדוא"ל: arch.shfayim@gmail.com

הארכיון ממוקם במתחם החינוכי בשפיים (כ-100 מ' דרומה מן המרכז המסחרי).

Новости из Латвии

16 марта в Риге вновь состоялось шествие памяти воинов латышского легиона СС и, как обычно, с протестом против них пришли антифашисты. На этот раз до столкновений дело не дошло. Когда старики, ветераны СС, и их молодые соратники подошли к памятнику Свободы, антифашисты включили сирену, как при бомбежках, и поставили через усилители песню "Бухенвальдский набат". Затем они начали перечислять преступления нацистов. Это стало сигналом для рукопашной и тут уж полиции пришлось вмешаться. Она задержала политиков от правонационалистического блока "Всё для Латвии". По данным полиции, в мероприятиях в центре Риги, посвященных 16 марта, участвовало около 3000 человек. В тот же день в Риге проходила конференция "Мир без нацизма", на которой выступила и бывшая депутат Кнессета Марина Солодкина. Вскоре после речи она скончалась в номере гостиницы.

В Военном музее в Риге открылась выставка "Больше, чем детские игрушки", подготовленная мемориальным институтом Яд ва-Шем. В подготовке латышского варианта участвовали члены нашего Объединения, выпускницы латышских школ Риги Ноэми Ахимеир (Хаит) и Лара Голандер (Фриш). Среди материалов экспозиции фотографии, рисунки и воспоминания конкретных людей. Из полутора миллионов еврейских детей, оказавшихся в руках немцев, выжило несколько тысяч, оставшихся сиротами. Игрушки - куклы и мишки - были их единственными друзьями. "Игрушки спасали души детей" - сказала на открытии посол Израиля в Латвии Хагит Бен Яков. Выставку сопровождают два документальных фильма о судьбах еврейских детей во время войны.

В первой половине марта в Даугавпилсе проходила Неделя еврейской культуры. В синагоге города была открыта мемориальная доска в честь первого главного раввина Палестины Авраама Ицхака Кука, который родился в Гриве в 1865 г. В течение трёх дней в местном университете проходил семинар "Евреи Латгалии: история и память". Был показан фильм "Осколки убитого театра", посвящённого Михоэлсу, а 16 марта, в день рождения великого актёра, состоялась церемония у его дома на ул. Михоэлса 4.

17 апреля в Риге прошла премьера документального фильма Рижской киностудии "Рассказы гетто. Рига". Фильм построен на воспоминаниях бывших узников рижского гетто и на рассказах людей, живущих сейчас на территории бывшего гетто в Московском форштате. Потрясает свидетельство выжившей в Риге Валентины Фреймане, все родные которой были уничтожены в гетто. Впечатляет рассказ женщины о том, как при строительстве дома на территории бывшего гетто были обнаружены скорбные свидетельства прошлого. Один из героев фильма, историк Маргер

חדשות מלטביה

הצעדה לזכר ותיקי לגיון ה-SS הלטבי התקיימה כמדי שנה ב-16 במרס. וכרגיל הפגינו נגדם האנטי-פשיסטים, בעיקר רוסים. מתנגדי הצעדה הפעילו סירנת אזעקה והחלו לנגן שיר על בוכנוולד. הם החלו למנות ברמקול את פשעי הנאצים בלטביה. כאן פרצה קטטה והמשטרה נאלצה להתערב, ואף עצרה חבר פרלמנט מן הרשימה הלאומנית קיצונית "הכל למען לטביה". להערכת המשטרה השתתפו באירועים במרכז ריגה כשלושת אלפים איש. באותו יום התקיים דיון בנושא "עולם ללא נאציזם" שבו נאמה גם חברת הכנסת לשעבר מרינה סולודקין ז"ל. לאחר מכן חשה ברע ונפטרה בחדרה במלון.

בתחילת אפריל ש.ז. נפתחה במוזיאון הצבאי בריגה תערוכה בשם: "יותר מצעצועי ילדים" אשר הובאה לשם ע"י "יד ושם". בהכנת הגרסה הלטבית סייעו שתי חברות האיגוד בוגרות תיכון לטבי נעמי אחימאיר (חייט) ולארה גולנדר (פריש). בין המוצגים - תצלומים, ציורי ילדים וזיכרונות הניצולים. מתוך כמיליון וחצי ילדים שנרצחו על ידי הנאצים ניצלו רק כמה אלפי יתומים. בובות ודובוני-צעצועו היו חבריהם היחידים. "הצעצועים הצילו את נשמות הילדים", אמרה באירוע הפתיחה שגרירת ישראל חגית בן יעקב. כן מקרינים בתערוכה שני סרטי תעודה על גורלם של הילדים היהודיים במלחמת העולם.

במחצית הראשונה של מרס השנה התקיים שבוע התרבות היהודית ב-Daugavpils (דווינסק). בבית הכנסת נקבע לוח זיכרון לכבוד הרב א.י. קוק, שהיה רבה הראשי הראשון של ארץ ישראל. הרב קוק נולד ב-1865 בגריבה שהייתה בעבר פרבר של דווינסק. הכנס "יהודי לאטגליה - היסטוריה וזיכרון" נערך במשך 3 ימים באוניברסיטה המקומית. הוקרן בו הסרט "רסיסי התיאטרון שנרצח" המוקדש לשחקן היהודי הדגול שלמה מיכואלס, וביום הולדתו שחל ב-16 למרס הונחו פרחים ליד הבית שבו נולד.

הקרנת הבכורה של סרט התעודה "סיפור גטו. ריגה" התקיימה בריגה ב-17.4.2013. הסרט מבוסס על זיכרונות אסירי הגטו וראיונות עם אנשים המתגוררים כעת בשטחו, בפרבר "המוסקבאי" של ריגה. מזעזעת עדותה של ולנטיינה פריימנה, שכל בני משפחתה נרצחו בגטו. אחד מגיבורי הסרט הוא ההיסטוריון מרְגֶר ווסטרמן

Памяти Герца Франка

3 марта 2013 г. в Иерусалиме скончался Герц Франк – один из виднейших документалистов нашего времени, основатель латвийской школы поэтического документального кино.

Герц (Герцль) Франк родился в 1926 г. в Лудзе, где окончил еврейскую школу с преподаванием на иврите, затем посещал иешиву и учился в латышской гимназии. Работу в кино Франк начал в 1959 г. как сценарист, затем, в основном, был режиссёром. Он создал около 30 кинофильмов, многие из которых удостоились премий на престижных фестивалях и конкурсах. Один из самых известных из них фильм "Старше на 10 минут" (1978). Эта картина вдохновила известного режиссера Вима Вендерса на создание альманаха "На десять минут старше", где собраны работы 15 крупнейших документалистов семи стран.

Председатель Совета Еврейских общин Латвии А. Сухаренко пишет в некрологе: "Мировую известность и признание Герцу Франку принесли ленты, созданные им на Рижской киностудии в 60-80-е годы. Они были революционны для своего времени, выходили далеко за рамки установленных идеологических канонов и каждым своим кадром несли правду, обращенную к разуму и душе зрителя".

Для нас особый интерес представляет фильм "Еврейская улица", сделанный Герцем Франком в 1990 г., где показана история рижского гетто. В 1992 г. режиссёр переезжает в Израиль, где в 1997 г. делает фильм "Человек Стены Плача", обозначенный им как "документальная мистерия". Последней работой мастера стала "Вечная репетиция" об израильском театре Гешер.

Герц Франк удостоился многих титулов и наград, последней из которых стал орден Трёх Звёзд, которым наградил его президент Латвии в 2011 г.

Возможно, внутренний мир этого ставшего всемирно известным латвийского еврея отразит его же фраза: "Театр, как и все искусство, родом из религии... Здесь все от творца".

Да будет благословенна память о нём.

IN MEMORIAM

לזכרו של הבמאי הדגול

ב-3 במרס השנה הלך לעולמו בירושלים במאי סרטים דוקומנטריים בעל השם העולמי הרץ פרנק ז"ל. הוא נולד בעיירה ליוצין שבלטגליה ב-1926. לפני השואה הספיק לסיים בית ספר עברי והמשיך בלימודיו בישיבה ובתיכון הלטבי. הוא החל את דרכו בקולנוע ב-1959 והסרט הראשון על פי סרטינו הופק ב-1963. הוא עמד בראש קבוצת הקולנוענים שייסדו את אסכולת הקולנוע התיעודי הפואטי של לטביה, שדגלה בחשיפת הערך האמנותי של המציאות המתועדת באמצעים פואטיים-פילוסופיים ובהדגשת חשיבותה של שפה חזותית ייחודית. פרנק זכה בפרסים ועיטורים יוקרתיים בפסטיבלים בינ"ל רבים.

אחד מסרטיו הבולטים של פרנק היה "10 דקות מבוגר יותר" (1978). הסרט עקב אחר ילד כבן 3-4 הצופה לראשונה בתיאטרון בובות. ב-1990 הוא ביים והפיק סרט תיעודי "הרחוב היהודי", המספר על שואת יהודי לטביה.

הרץ פרנק עלה ארצה ב-1993, אך לא זכה כאן להכרה המקצועית ממנה נהנה מחוץ לישראל. הוא חילק את זמנו בין ירושלים ולטביה, המשיך ללמד קולנוע בחו"ל, והעביר סדנאות קולנוע וכיתות אמן במדינות שונות. ב-2011 הוא קיבל מנשיא לטביה את אות הכבוד "שלושת הכוכבים".

ב-1997 השלים פרנק בארץ הפקה של סרטו "איש הכותל". ב-2008 הוא סיים את סרטו "חזרה נצחית", שהתבסס על תיעוד חזרות של תיאטרון גשר במשך כעשר שנים. בפסטיבל ירושלים האחרון הוצגה מיני רטרוספקטיבה של סרטיו הקצרים.

כדאי לצטט כאן את אחת מאמרות הבמאי הדגול: "התיאטרון והאמנות בכלל – מקורם בדת... הכל כאן מבורא העולם"

יהי זכרו ברוך.

Продолжение со стр.4

המשך מעמ' 4

Вестерман, подчеркивает смелость тех, кто прятал спасавшихся. Копии этого фильма будут переданы во все школы и библиотеки Латвии, а также в музей Рижского гетто и в музей "Евреи в Латвии".

המדגיש את אומץ ליבם של אילו שהצילו יהודים. עותקים של הסרט יועברו לכל בתי הספר והספריות בלטביה וכן למוזיאון גטו ריגה ולמוזיאון "יהודים בלטביה".

Сын Яир о Гесе Камайской

23-го января 2013 г. в Иерусалиме скончалась Геся Камайская, активная участница борьбы за алию и еврейскую жизнь в Риге. Мы сочли правильным привести здесь прощальные слова её сына Яира во время похорон.

Если бы моя мать сегодня стояла перед вами и обращалась к вам, это было бы в другом стиле и значительно энергичнее.

Когда мама родилась в Лудзе в 1928 году, ожидали сына и собирались дать ему имя Герцль, но родилась девочка и назвали её Гесей.

Летом 1941г. мама повзрослела за одну неделю, когда Советская власть выслала всю семью в Сибирь. Голод, нужда, холод и красота Сибири сформировали личность матери. В возрасте 17-ти лет мама сама вернулась нелегально в Латвию, что было связано с большим риском. Окончив школу, она начала учёбу в университете, пока добрые люди не донесли на неё, что никакая она не сирота, как она представлялась, а дочь врага народа," и её выкинули из университета. Настойчивость привела маму в Москву, и ей удалось убедить Министра образования, в то сталинское время (!), вернуть её в Латвийский университет.

Моего отца мама встретила 63 года назад и с тех пор она всю свою энергию посвятила борьбе за алию в Израиль, а затем абсорбции и интеграции советских евреев в стране, которую она так любила. Вместе с горсткой друзей, они превратили место массового расстрела евреев возле Риги в мемориал, где рижские евреи стали открыто требовать возможности репатрироваться в Израиль. В Пурим 1971г. она и ряд друзей организовали первую голодовку в Кремле, шаг, который мог всю группу отправить на долгие годы в советскую тюрьму. Но как следствие — они добились алии!

И после того, как мы прибыли в Израиль, мама продолжала деятельность в пользу выезда евреев из СССР. Она начала работать в Сохнуте как педагогический работник, способствуя интеграции детей олим в стране. После распада СССР мои родители изъездили бывший СССР вдоль и поперёк помогая восстановить еврейские общины и привести евреев в Израиль. Заслугой мамы следует считать открытие первой еврейской школы в СССР, в Риге в 1988 г. И после выхода на пенсию она продолжала действовать в пользу олим.

Последние её годы не были лёгкими. Болезнь и смерть моего брата, а под конец болезнь Альцгеймера и другие недуги победили её. Мы прощаемся сегодня с исключительной женщиной, принадлежащей к поколению особой закалки, поколению, стоявшего перед гигантскими задачами.

Мама, из окна кухни виден по-прежнему Иерусалим, который ты так любила, а снаружи продолжается жизнь, и так это должно быть. Мы прощаемся с тобой у могилы, выбранной тобой самой, рядом с могилой моего брата. Покойся на своём ложе, мама - женщина небольшого роста, но огромных душевных сил и действенной энергии.

Яир Камайски, Цур Хадасса.

פרידה מאמא

ב-23 בינואר 2013 בירושלים הלכה לעולמה גסיה קמייסקי ז"ל, מפעילי המאבק לעליה וחיים יהודים בריגה. מצאנו לנכון להביא מדברי פרידה שנשא בנה יאיר בלוויה.

כיצד ניתן לסכם חיים של אמא במילים ספורות אם אמא הייתה עומדת כאן היום ומדברת אליכם, זה בטח היה בסגנון אחר ובעוצמה גדולה יותר.

כשאמא נולדה ציפו לבן, הרצל רצו לקרוא לו, אך נולדה בת על כן קראו לה גסיה. אם הייתה נולדת כיום, ללא ספק הייתה מאובחנת כסובלת מבעיות קשב וריכוז. קושי זה הפך אצלה למקור חזקה.

בקיץ 1941 התבגרה אמא בתוך שבוע עת כל משפחתה הוגלתה על ידי השלטון הסובייטי לסיביר. הרעב, המחסור, הקור ויופיה של סיביר עיצבו את אישיותה.

בגיל 17 חזרה ללטביה, מעשה שהיה כרוך באומץ רב ובהימור על חיה. היא סיימה בית הספר והחלה את לימודיה באוניברסיטה. עד ש"נשמות טובות" הלשינו שאין היא יתומה, אלא בת לאויב העם והיא נזרקה מהאוניברסיטה. אומץ ליבה הובילה למוסקבה, ועלה בידה לשכנע את שר החינוך של ברה"מ בתקופת סטלין להחזירה לאוניברסיטת ריגה.

את אבא פגשה לפני 63 שנה ומאז הפנתה את כל מרצה, למען מאבק יציאת יהדות ברה"מ לישראל, קליטתם כאן והשתלבותם במדינה שהיא כה אהבה. יחד עם קומץ ידידים הפכה את גיא ההריגה של יהודי ריגה לאתר הנצחה. ובעקבות כך החלו יהודי ריגה בקול צלול ובהיר לדרוש לצאת מברה"מ ולעלות לישראל. בפורים 1971 ארגנו היא ומספר חבריה את שביתת הרעב הראשונה בקרמלין, צעד שהיה יכול לשלוח את כל הקבוצה לשנים רבות לכלא הסובייטי. אך בעקבות כך עלינו ארצה!

גם לאחר עלייתנו היא המשיכה במאבקה למען יציאת יהודי ברה"מ. כשגולדה, ראש ממשלת ישראל הציעה לה להצטרף לרשימה לכנסת, היא סירבה כי חשה שהיא עדיין חדשה ולא תוכל לייצג נאמנה את תושבי הארץ.

אמא השתלבה בסוכנות היהודית כאשת חינוך ופעלה לשילוב ילדי העולים במדינה. עם נפילת חומות ברה"מ החל פרק חדש בחייה. אמא ואבא חרשו את ברה"מ לאורכה ולרוחבה כדי להחיות חיי קהילות יהודים ולהביאם לישראל. לזכותה ירשם פתיחת בית ספר יהודי ראשון בברה"מ בריגה. גם לאחר יציאתה לגמלאות המשיכה לפעול למען העולים.

שנותיה האחרונות לא היו קלות. מחלת אחי ופטירתו ואחרי כן מחלת הסרטן ולבסוף גם מחלת האלצהיימר, הכריעו אותה. אנו נפרדים היום מאישה יוצאת דופן השייכת לדור שחושל אחרת. דור שעמד בפני משימות ענקיות. אמא נגעה אישית בעשרות אלפי אנשים.

אמא, מחלון המטבח עדיין נשקפת ירושלים שכל כך אהבת ובחון ממושיכים החיים, וכך גם צריך להיות. רבים נפרדים כאן ממך ליד חלקת הקבר שבחרת כדי להיקבר לצד אחי.

שלום לך אמא, אישה קטנת גוף אך ענקית בעוצמות הנפש ובעוז העשייה.

יאיר קמייסקי, צור הדסה

ПРАВЛЕНИЕ БЛАГОДАРИТ ЧЛЕНОВ ОБЪЕДИНЕНИЯ ЗА ПОЖЕРТВОВАНИЯ	אנו מודים לחברים אשר העבירו תרומות לפעילות האיגוד
Мирьям Рапопорт Тель Авив, 1000 שק.	מרים רפפורט, תל-אביב, 1000 ₪ לזכר דודי מוריץ בלום ולזכר דודתי רוזה הרמן (לבית בלום) שנספו בדכאו. Памяти дяди Морица Блюма и тёті Розы Герман (ур. Блюм), которые погибли в Дахау
Перец Светлицин, Торонто, Канада 500 שק	פרץ סבטליצין, טורונטו, קנדה 500 ₪ לעידוד פעילות האיגוד ולעזרה לנזקקים На поощрение деятельности Объединения и на помощь нуждающимся
ד-ר Илана и Марк Фербер Иерусалим, 500 שק.	ד"ר אילנה ומרק פרבר, ירושלים 500 ₪ לעידוד פעילות האיגוד ולעזרה לנזקקים На поощрение деятельности Объединения и на помощь нуждающимся
Адв. Лев Натаревиц, Гиват Шмуэль, и Ицхак Пукин Кфар Вradim 300 שק.	עו"ד לב נטרביץ, גבעת שמואל ויצחק פוקין, כפר וורדים 300 ₪ לזכרו של חיים-הרמן Zeiman , חבר ללימודים בבית הספר היסודי "עברית" בריגה, נפטר בגרמניה בפברואר 2013 В Память о товарище по гимназии "Иврит" в Риге Хаим-Германе Зимане , скончавшемся в Германии в феврале 2013 г.
Анонимные пожертвования 360 שק.	תרומות בעילום שם 360 ₪ לעידוד פעילות האיגוד На поощрение деятельности Объединения
На поощрение деятельности Объединения поступили также пожертвования до 250 שק. от: Мери Кацович, Тель Авив Батья и Виталий Зорде, Бейт Шемеш מינה וד-ר Мендель Мандельштам, Хацор ха-גלילית А также от анонимного жертвователя.	התקבלו תרומות לעידוד פעילות האיגוד עד 250 ₪ מחברי האיגוד: מרי קצוביץ, תל-אביב בתיה וויטלי זורדה, בית שמש מינה וד-ר מנדל מנדלשטם, חצור הגלילית וגם מתורם בעילום שם
Годовое собрание Объединения Состоится в пятницу 14 июня 2013 г. в зале в Шфаим в 10:30 утра. • Отчёт правления о работе в 2012 г. • План работы Игуда на ближайший год • Продолжение борьбы за пенсию из Латвии • Выборы Совета и ревизионной комиссии • Прения Проезд на автобусе № 601 или на маршрутке (на Нетанию) - посадка на дерех Намир (Т-А) (шоссе Хайфа), возле ж\д вокзала Арлозоров.	האסיפה השנתית של האיגוד תתקיים ביום שישי, 14 ביוני 2013 בשעה 10:30 באולם בשפיים. • דו"ח ההנהלה על הפעילות ב-2012 • סקירת התוכניות לשנה פעילות הקרובה • המשך המאבק לקבלת פנסיה מלטביה • בחירת מוסדות האיגוד • במה חופשית ניתן להגיע למרכז החינוכי חוף השרון באוטובוס מס' 601 או במונית שרות לנתניה - בתחנות שבדרך נמיר (ת"א).
Время работы нашего офиса (ул. Каплан 17, комната,135 Тель-Авив): Воскр. по четв. – с 10:30 до 14:30 В иное время работает автоответчик. Тел. 03-6093476, факс 03-6951310 Адрес для писем: 6123402 תל אביב, 23574 ת.ד.	שעות עבודה של משרד האיגוד ברח' קפלן 17, חדר 135, תל אביב: בימים א' - ה' בין השעות 10:30-14:30 בשעות אחרות ניתן להשאיר הודעה. טל. 03-6093476, פקס 03-6951310 הכתובת למכתבים:

אצלנו - בטאון איגוד יוצאי לטביה ואסטוניה בישראל - גיליון מס' 31 - אפריל-מאי 2013 / אייר תשע"ג
 המערכת: אלי ולק, דוד מורין, אלה ברקן, מרק ריבק דוא"ל: latest@bezeqint.net
 עריכה והגהה בעברית: אלה ברקן עריכה גרפית: בלה פלינר
יוצא לאור בתמיכת המשרד לאזרחים ותיקים וועידת התביעות